

PRIORITĂȚI DE POLITICI PUBLICE PENTRU ANII 2013-2015

Prioritățile care vor sta la baza Cadrelor Bugetare pe Termen Mediu (CBTM) 2013-2015, vor fi de un caracter bine definit, prudent, echilibrat, construit pe principiul managementului financiar solid, cu obiective și priorități bine ținute. În mod natural, prioritățile de politici pentru anii 2013-2015 continuă angajamentele asumate anterior în Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova pentru anii 2011-2014 „Integrare Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare”.

Totodată, ținând cont de faptul că Guvernul, printr-un proces extensiv de consultare și analiză a impactului, a definit un șir de priorități pentru dezvoltarea țării pe termen lung, stabilite în documentul național de planificare strategică „Moldova 2020”, acestea vor sta la baza formulării CBTM 2013-2015. Prioritățile respective vor conduce la creșterea economică și reducerea sărăciei, generând resurse pentru alte domenii de interes public, stabilite în Programul de activitate al Guvernului.

O atenție deosebită va fi acordată măsurilor de sporire a încrederii între cetățeni, inclusiv prin implementarea proiectelor de dezvoltare socială și economică a comunităților de pe ambele maluri ale Nistrului, precum și a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii sociale și de acces în localitățile adiacente.

Astfel, în repartizarea resurselor bugetare disponibile, Guvernul se va ghida de următoarele direcții prioritare:

1. Educația
2. Infrastructura de transport
3. Mediul de afaceri
4. Sistemul energetic
5. Protecția socială și sănătatea
6. Stat de drept
7. Servicii publice de calitate
8. Protecția mediului înconjurător
9. Dezvoltare regională

I. Educația

Deși alocarea de fonduri pentru educație este rareori privită ca o investiție de către factorii de decizie, Guvernul este conștient de faptul că educația de calitate duce, pe termen mediu și lung, la o societate mai sănătoasă, produce forță de muncă mai bine calificată, tehnologii locale – de regulă mai ieftine – mai competitive, un mediu propice dezvoltării personale a noilor generații care ar putea reduce excluziunea socială, și nu în ultimul rând, corupția și criminalitatea. În acest context, Guvernul va pune accent pe termen mediu pe următoarele direcții prioritare:

- reorganizarea și optimizarea instituțiilor de învățământ;
- revizuirea, optimizarea și renovarea instituțiilor de învățământ profesional de toate nivelurile;
- constituirea Agenției de Asigurare a Calității în Învățământul Superior și Cercetare;
- modernizarea căminelor de învățământ;
- reformarea științei și învățământului agricol, consolidarea sistemului de extensiune;
- consolidarea sistemului național de standarde ocupaționale la profesiile muncitorești;
- crearea și îmbunătățirea bazei tehnico-materiale a școlilor și centrelor sportive;
- constituirea Agenției Naționale Anti-Doping;
- ameliorarea calității procesului de cercetare și inovare în cadrul instituțiilor de învățământ superior;
- intensificarea pregătirii cadrelor în domeniul științelor exacte și inginerie în instituțiile de învățământ superior.

II. Infrastructura de transport

Calitatea proastă a drumurilor din Republica Moldova, cu un șir de efecte adverse (imposibilitatea valorificării potențialului investițional, cheltuieli suplimentare semnificative pentru accesul la serviciile sociale, de sănătate și administrative, etc.), fiind una din constrângerile critice pentru creșterea economică, va fi în mod prioritar în vizorul Guvernului. Astfel, creșterea securității traficului rutier, precum și crearea unei piețe libere a serviciilor aeriene vor fi asigurate prin următoarele activități prioritare pe termen mediu:

- reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri naționale și locale și asigurarea unui nivel adecvat de întreținere a acestora;
- constituirea Biroului Național de Siguranță Rutieră;
- liberalizarea și dezvoltarea pieței de transport aerian, prin reducerea prețurilor la serviciile de transport aerian și dezvoltarea infrastructurii de „handling” pentru prestarea serviciilor de tranzit aerian.

III. Mediul de afaceri

În următorii ani, Guvernul va continua eforturile pentru schimbarea paradigmei de dezvoltare economică bazată pe consum pe una bazată pe investiții. În acest sens, prioritate va fi acordată stimulării investițiilor interne prin implementarea unor mecanisme cu impact productiv și a unor pârghii directe sau indirecte de supraveghere a pieții. În special, pentru îmbunătățirea mediului de afaceri Guvernul va realiza următoarele activități prioritare:

- sprijinirea în continuare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii, în special din zonele rurale, prin intermediul Fondurilor de garantare a creditelor pentru a flexibiliza accesul la credite bancare pentru investiții;
- asigurarea funcționalității Agenției pentru Protecția Consumatorilor (urmează a fi creată în anul 2012);
- reducerea barierelor administrative și costurilor regulatorii prin asigurarea coeziunii și corelării legislației fiscale și vamale prin adaptarea continuă la cerințele mediului de afaceri;
- sporirea competitivității întreprinderilor industriale prin facilitarea dezvoltării infrastructurii regionale a serviciilor de suport în afaceri și a infrastructurii logistice, cu implementarea tehnologiilor avansate;
- ajustarea infrastructurii calității la bunele practici europene și internaționale, fortificând capacitățile instituționale în domeniu;
- atragerea investițiilor străine în sectorul industrial prin dezvoltarea infrastructurii de producere;
- dezvoltarea unui sector agroindustrial competitiv bazat pe tehnologii moderne;
- reorganizarea sistemului de subvenționare în agricultură orientat spre modernizarea și concentrarea producției;
- asigurarea funcționalității Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și Oficiului Național a Viei și Vinului (urmează a fi create în anul 2012);
- dezvoltarea unui sector industrial al economiei bazat pe tehnologii avansate, eficient și competitiv, racordat la standardele europene. Asigurarea condițiilor de dezvoltare a unei economii bazate pe cunoștințe;
- dezvoltarea parcurilor științifico-tehnologice și incubatoarelor de inovare;

dezvoltare a industriei turismului.

IV. Sistemul energetic

Eficiența și securitatea energetică, fiind un domeniu cu un impact direct asupra creșterii economice și reducerii sărăciei, va fi în mod prioritar prezent în agenda Guvernului pentru perioada următoare, cu precădere punându-se accent pe:

- sporirea eficienței energetice, inclusiv în sistemul public și valorificarea surselor de energie regenerabilă, inclusiv prin promovarea proiectelor de investiții în energie regenerabilă;
- dezvoltarea interconexiunilor de transportare a resurselor energetice și integrarea în sistemul energetic european;
- modernizarea sistemului energetic (producere, transport, distribuție).

V. Protecția socială și sănătatea

În contextul protecției sociale și sistemului de ocrotire a sănătății populației, întru asigurarea accesului cetățenilor la servicii sociale și medicale de calitate și susținerea persoanelor vulnerabile, se va pune accent pe următoarele aspecte:

- perfecționarea sistemului de pensii de asigurări sociale de stat;
- asigurarea incluziunii sociale a persoanelor defavorizate;
- crearea sistemului informațional automatizat în domeniul asistenței sociale;
- reformarea sistemului spitalicesc;
- asigurarea familiilor social vulnerabile cu locuințe, inclusiv a tinerelor familii;
- perfecționarea politicii de protecție socială și apropierea standardelor sociale naționale de nivelul european;
- elaborarea și implementarea unui mecanism unic de efectuare a prognozelor demografice în scopul implementării în programele de dezvoltare și planificare.

VI. Stat de drept

Tendința negativă de creștere a neîncrederii cetățenilor în sistemele de justiție și ordine internă indică asupra necesității stringente de a accelera reforma a acestor domenii. Din aceste considerente, Guvernul va acorda o importanță deosebită următoarelor direcții prioritare pentru pe termen mediu:

- consolidarea capacităților instituționale ale instanțelor judecătorești și organelor de autoadministrare ale autorității judecătorești;
- reabilitarea izolatoarelor de detenție preventivă și instituțiilor penitenciare;
- implementarea mecanismului de sporire a remunerării a judecătorilor și personalului instanțelor judecătorești;
- reformarea Ministerului Afacerilor Interne și Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

VII. Servicii publice de calitate

În Programul său de activitate „Libertate, Democrație, Bunăstare”, Guvernul își propune să ofere cetățenilor acces la informații și servicii publice în regim non-stop, iar autoritățile să asigure transparența actului de guvernare. Prin aplicarea pe larg a tehnologiilor informaționale și de comunicații se urmărește reformarea sectorului public, creșterea

performanței autorităților și transparența instituțiilor statului, sporirea accesului la informație și promovarea serviciilor digitalizate (e-servicii). În particular, eforturile vor fi direcționate pe termen mediu spre următoarele direcții prioritare:

- digitalizarea serviciilor publice oferite cetățenilor și business-ului;
- digitalizarea registrelor și arhivelor de stat și a proceselor interne din Guvern, pentru a crește eficiența Guvernului și transparența decizională, a facilita accesul la informație a cetățenilor (livrarea de e-servicii mai rapidă);
- dezvoltarea infrastructurii de comunicații electronice integrate și eficiente, orientate spre creșterea competitivității economiei naționale și asigurarea accesului tuturor categoriilor de utilizatori la serviciile societății informaționale;
- dezvoltarea sectorului TIC pentru crearea bazei transformării Republicii Moldova într-o societate bazată pe cunoaștere;
- reabilitarea infrastructurii culturale: modernizarea și transformarea caselor de cultură în centre multifuncționale.

VIII. Protecția mediului înconjurător

Protecția mediului înconjurător este incontestabil crucial pentru dezvoltarea durabilă a țării. Infrastructura adecvată de mediu și asigurarea accesului populației la apă potabilă calitativă, la sisteme de canalizare îmbunătățite, la sisteme de gestionare a deșeurilor accesibile, sunt condiții obligatorii pentru dezvoltarea social-economică a țării, pentru îmbunătățirea sănătății și condițiilor de viață a populației, dar și pentru protecția mediului în general. În acest sens, Guvernul va acorda deosebită importanță următoarelor direcții prioritare:

- dezvoltarea infrastructurii de mediu;
- reorganizarea și optimizarea instituțiilor de protecție a mediului;
- crearea Agenției Naționale de Mediu.

IX. Dezvoltare regională

Dezvoltarea regională contribuie la apariția unor centre urbane regionale dinamice și eficiente, crearea unor stimulente pentru investitorii străini și autohtoni, care vor decide să localizeze investițiile în orașe-poli de dezvoltare regională. Politica de urbanizare ar facilita crearea unor centre de gravitație pentru dezvoltarea zonelor rurale proxime. De asemenea, dezvoltarea regională înlesnește eforturile administrațiilor publice locale în vederea prestării unor servicii publice mai calitative la un preț rezonabil și facilitează crearea parteneriatelor între administrațiile publice locale de nivelul I și II în vederea implementării proiectelor cu impact regional. În acest domeniu, următoarele direcții prioritare sunt importante:

- asigurarea localităților cu planuri urbanistice generale.